



*Tarragona*

HISTÒRIES DES DE LA FESTA | 2020  
TARRAGONA

# Sant Magí

4 | El cor de la ciutat

*el Sarc*

*S. Fran*

*campo*



## Castells, verduretes i poder en una plaça



Plaça de les Cols, Tarragona. Foto Rafael López-Monné

Probablement a molts tarragonins els costaria ubicar la plaça Santiago Rusiñol. En canvi, el nom tradicional és molt més popular. El punt on les escales del pla de la Seu desemboquen entre els carrers Merceria, Major i Civaderia, s'obre l'indret conegut com la plaça de les Cols.

Possiblement no hi deu haver cap casteller que no la conegui. Es tracta d'una de les places castelleres més antigues del país. Quan arriba Sant Magí, aquí es troben, any rere

any, les quatre colles tarragonines per celebrar una diada ben especial. Però, per què aquí? Què va convertir aquesta plaça en un escenari casteller?

El nom de les Cols, com moltes altres coses antigues de la nostra ciutat, es resisteix a desaparèixer. En aquest cas, el topònim ens trasllada al temps en què l'agricultura era la principal activitat dels tarragonins i de la resta del país. Temps enrere ja havia estat anomenada com a pla-





ça de la Quartera —mesura catalana per al gra de cereal— o també plaça del Blat. No eren pocs els veïns que venien les seves cols i verdures en el mercat que s'estenia a la plaça i als carrers propers. Altres mercaderies més preuades ocupaven l'interior dels porxos del carrer Merceria i s'estenien encara més enllà, a banda i banda del castell del Patriarca, fins a l'indret que avui coneixem com la plaça del Fòrum.

En l'urbanisme que va sorgir a l'edat mitjana aquesta plaça era molt més que el mercat. Escales a dalt —ocupant el que en època romana era el recinte sagrat del Temple d'August— s'alçava el nou temple, la Catedral. Al seu voltant el nou poder senyorial —els arquebisbes— va anar construint el palau del Cambrer, el de l'Ardiaca i el castell del Patriarca. Així, a la terrassa superior de la ciutat era on es concentrava el poder feudal. Només els negocis de les es-

crivanies —on es bellugaven les finances del moment— haurien aconseguit establir-se en aquest exclusiu espai (el nom del carrer Escrivanies Velles dona fe d'aquesta ocupació).

Per sota d'aquesta terrassa, al capdamunt del carrer Major, s'hi va establir una de les primeres seus del consell de la ciutat, és a dir, l'ajuntament medieval de Tarragona, el poder civil. És a dir, la plaça de Cols, l'indret on el poble comprava i venia el que podia, va ser molt més que un mercat. Ha estat durant segles al punt en el qual s'unien els espais de poder amb el comerç i també la festa. Sense dubte, l'amfiteatre que formen les escales del pla de la Seu encara ha refermat el seu caràcter singular. No és estrany, doncs, que els primers castells de Tarragona s'alcessin molt probablement aquí, entre la Catedral i l'Ajuntament, en el lloc que durant anys i anys va ser el veritable cor de la ciutat.



## Bibliografia

Ferrer, M. Antònia. *Història de Tarragona*. Arola editors. Tarragona, 2006.

Guidi Sánchez, José Javier; Villuendas Vázquez, Alberto. *Història, formació i usos de l'espai urbà medieval a Tarragona, segles XII-XIII*. Arola editors. Tarragona, 2012.

Jordà Fernández, Antoni. *Història de Tarragona*. Cossetània. Valls, 2006.

Monsalvo Antón, José María. *Las ciudades europeas del medievo*. Editorial Síntesis. Madrid, 1997.

El present document es deriva del treball dut a terme per elaborar els guions del projecte "Històries des de la Festa, Sant Magí 2020". Podeu trobar els vídeos i material editat a: <https://cultura.tarragona.cat/histories-des-de-la-festa>

Documentació i textos, Julio Villar

Edició de textos, Rafael López-Monné

Grafisme, Noemí Rosell

Direcció del projecte, Rafael López-Monné

© els autors

© de l'edició, Ajuntament de Tarragona i Kamaleon

Publicació digital sota una llicència Creative Commons de Reconeixement-NoComercial 4.0 Internacional. Sou lliures de compartir-lo i adaptar-lo citant el seu origen i autoria.



Tarragona, agost 2020



Tarragona

el Sarc

 AJUNTAMENT DE  
**TARRAGONA**

**Kamaleon**